

Društva kapitala s naglaskom na društvo s ograničenom odgovornošću

Zeman, Loana

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:129:310509>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-26**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications](#)

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić
Stručni prijediplomski studij
Poslovanje i upravljanje

LOANA ZEMAN

DRUŠTVA KAPITALA S NAGLASKOM NA DRUŠTVO S
OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

ZAVRŠNI RAD

Zaprešić, 2023. godine

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić
Stručni prijediplomski studij
Poslovanje i upravljanje
Usmjerenje Poslovna ekonomija i financije

ZAVRŠNI RAD

**DRUŠTVA KAPITALA S NAGLASKOM NA DRUŠTVO S
OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU**

Mentor:

dr. sc. Ninoslav Gregurić – Bajza

Naziv kolegija:

Trgovačko pravo

Studentica:

Loana Zeman

JMBAG studenta:

0307016546

SADRŽAJ

SAŽETAK	1
ABSTRACT	2
1. UVOD	3
2. TRGOVAČKA DRUŠTVA	4
2.1. ZAKONODAVNI PRAVNI OKVIR.....	4
2.2. POJAM I TEMELJNE ZNAČAJKE TRGOVAČKIH DRUŠTVA	5
2.3. SKUPINE TRGOVAČKIH DRUŠTVA I PRIRADAJUĆI ORGANIZACIJSKI OBLICI.....	8
3. DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU	15
3.1. POJAM I USTROJSTVO	15
3.2. OSNIVANJE DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU	16
3.3. PRAVNI ODNOS DRUŠTVA I ČLANOVA DRUŠTVA.....	18
3.4. MEĐUSOBNI PRAVNI ODNOS ČLANOVA DRUŠTVA	19
3.5. ORGANI DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU.....	20
3.5.1. Skupština društva.....	21
3.5.2. Uprava društva.....	23
3.5.3. Nadzorni odbor društva	24
3.6. VOĐENJE POSLOVA I ZASTUPANJE DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU.....	26
3.6.1. Vođenje poslova društva.....	26
3.6.2. Zastupanje društva	28
3.7. ODGOVORNOST ZA OBVEZE DRUŠTVA.....	29
3.8. PRESTANAK DRUŠTVA.....	29
4. ZAKLJUČAK	31
5. IZJAVA	32
6. POPIS LITERATURE	33
6.1. KNJIGE	33
6.2. ČLANCI	33
6.3. INTERNETSKI IZVORI.....	33
7. POPIS SLIKA I TABLICA	36
7.1. POPIS SLIKA	36
7.2. POPIS TABLICA.....	36
ŽIVOTOPIS	37

SAŽETAK

Trgovačko društvo se može definirati kao pravna zajednica koja nastaje ugovorom između dvaju fizičkih i/ili pravnih osoba ili izjavom jedne fizičke ili pravne osobe u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva koje su postavile te fizičke i/ili pravne osobe kao osnivači konkretnog trgovačkog društva. Zakonom o trgovačkim društvima uređeno je snivanje i ustroj trgovačkih društava. Dvije su temeljne skupine trgovačkih društava: društva osoba i društva kapitala. U društvima osoba su članovi društva vezani svojom osobnošću i radom dok su u društvima kapitala članovi društava vezani kapitalom koji unose u temeljni kapital tih trgovačkih društava. Najčešće se trgovačko društvo u Republici Hrvatskoj osniva u organizacijskom obliku društva s ograničenom odgovornošću, koje se svrstava u skupinu trgovačkih društava kapitala. Svrha ovoga završnog rada je u obraditi: pojam i ustrojstvo društva s ograničenom odgovornošću, načini njegovog osnivanja, pravni odnosi osnovanog društva i njegovih osnivača tj. članova, međusobni pravni odnosi članova društva s ograničenom odgovornošću, organi tj. tijela društva, vođenje i zastupanje društva, odgovornost za njegove obveze te načini prestanka društva s ograničenom odgovornošću. S tim u vezi cilj je rada ukazati na prednosti i nedostatke ovoga organizacijskog oblika trgovačkog društva.

Ključne riječi: trgovačko društvo, društvo s ograničenom odgovornošću, vođenje poslova i zastupanje društva

ABSTRACT

A trading company can be defined as a legal community created by a contract between two natural and/or legal persons or by a statement of one natural or legal person for the purpose of achieving the business goals set by those natural and/or legal persons as the founders of a specific trading company. The Law on Companies regulates the formation and organization of companies. There are two basic groups of companies: companies of persons and companies of capital. In personal companies, the member of the company are bound by their personality and work, while in capital companies, the members of the companies are bound by the capital they contribute to the share capital of these companies. Most often, a commercial company in the Republic Croatia is established in the organization form of a limited liability company, which is classified in the group of capital companies. The purpose of this final thesis is to deal with: the concept and structure of a limited liability company, ways of its established, legal relations between the established company and its founders, members, mutual legal relations between members of the limited liability company organs, bodies of the company, management and representation of the company, responsibility for its obligations and methods of termination of a limited liability company. In this regard, the aim of the paper is to point out the advantages and disadvantages of this organizational form of a trading company.

Keyword: trading company, limited liability company, business management and company representation

1. UVOD

Zakonom o trgovačkim društvima¹ (dalje u tekstu ZTD) uređen je pravni okvir za osnivanje, ustroj i djelovanje trgovačkih društava. S tim u vezi ZTD uređuje dioničko društvo i društvo s ograničenom odgovornošću kao organizacijske oblike trgovačkih društava u skupini društava kapitala te javno trgovačko društvo, komanditno društvo i gospodarsko interesno udruženje, kao organizacijske oblike trgovačkih društava u skupini društava osoba.

Zakon o trgovačkim društvima definira društvo s ograničenom odgovornošću kao trgovačko društvo u koje jedna ili više pravnih ili fizičkih osoba unose uloge u unaprijed dogovoreni temeljni kapital. Sukladno naslovnoj temi ovog završnog rada, njime se ukazuje na temeljne značajke trgovačkih društava kapitala i razlike u odnosu na trgovačka društva osoba s tim da se posebna pozornost usmjerava na preglednu obradu svih ključnih elementa vezanih uz osnivanje, ustroj i djelovanje društva s ograničenom odgovornošću. U obradi naslovne teme korištena je metoda deskripcije kojom su pojedine cjeline rada sukladno teorijskim spoznajama samo korektno opisane. Korištenjem metode analize određena je materija rada raščlanjena na nužne sastavnice i pojedinosti, a radi sastavljanja pojedinih dijelova rada u logične i primjerne cjeline, korištena je metoda sinteze.

Završni rad je strukturiran kroz više poglavlja i podpoglavljja, a započinje uvodom u naslovnu temu rada, poslije kojega se u zasebnom poglavlju obrađuju pojam, značajke, skupine i pripadajući organizacijski oblici trgovačkih društava. Sljedeće poglavlje rada odnosi se na društvo s ograničenom odgovornošću gdje se kroz posebna podpoglavljja rada obrađuju: pojam i ustrojstvo društva s ograničenom odgovornošću, načini njegovog osnivanja, pravni odnosi osnovanog društva i njegovih osnivača tj. članova, međusobni pravni odnosi članova društva s ograničenom odgovornošću, organi tj. tijela društva, vođenje i zastupanje društva, odgovornost za njegove obveze te načini prestanka društva s ograničenom odgovornošću. Rad završava zaključkom u kojem se iznosi sinteza temeljnih činjenica, postavki i rezultata rada te daje komentar obrađene naslovne teme završnoga rada.

¹ Zakon o trgovačkim društvima (NN [111/93](#), [34/99](#), [121/99](#), [52/00](#), [118/03](#), [107/07](#), [146/08](#), [137/09](#), [125/11](#), [152/11](#), [111/12](#), [68/13](#), [110/15](#), [40/19](#), [34/22](#), [114/22](#) i [18/23](#))

2. TRGOVAČKA DRUŠTVA

Trgovačko društvo je pravna osoba². Svoje svojstvo pravne osobe trgovačko društvo stječe upisom u sudski registar, a gubi to svojstvo brisanjem iz sudskog registra. Dan kada se trgovačko društvo upisuje u sudski registar, predstavlja utvrđeni rok od kada trgovačko društvo postoji, a sami upis društva u sudskome registru, trgovački sud objavljuje u Narodnim novinama. Upisom trgovačkog društva u sudski registar, trgovačko društvo tako postaje zaseban subjekt koji je različit od svojih članova, također stječe pravnu osobnost koja mu omogućuje da bude nositeljem prava i obveza, te stječe poslovnu sposobnost da vlastitim očitovanjem volje stvara pravne učinke.

Trgovačka društva mogu se osnovati za obavljanje gospodarske djelatnosti, no i za bilo koje druge djelatnosti. Svrha osnivanja, tj. udruživanja u trgovačko društvo ponajprije proizlazi iz razloga što se žele ostvariti neki od zacrtanih ciljeva, tj. određenih gospodarskih ciljeva, a pojedinac ih sam ne bi mogao ostvariti zbog nedostatka novčanih sredstava, a prvenstveno onih novčanih, stručnosti itd.

2.1. ZAKONODAVNI PRAVNI OKVIR

Trgovačko pravo u povijesti Republike Hrvatske³ se od najranijeg doba razvijalo kao autonomno, neovisno o državnoj vlasti, na temelju trgovačkih običaja koji su nastajali u raznim trgovačkim udruženjima. 23. studenog 1993. godine, donesen je Zakon o trgovačkim društvima na sjednici Sabora Republike Hrvatske⁴, a početak primjene ovog zakona je 01. siječanj 1995. godine. Za 1995. godinu kažemo da je tada nastalo hrvatsko pravo, ne u potpunosti, već samo jedna od njegovih sastavnica. Udruge koje mi sve danas brojimo, onda nisu postojale, a ondašnje udruženje građana nije imalo nikakva obilježja društva. Najvažniji i najbitniji izvor prava bio je Zakon o trgovačkim društvima, on je ispunio zadaću, tako što je uz pomoć njega, u naše pravo unesena suvremena pravna rješenja po uzoru na njemačko pravo. Zakonom iz ovog prava uzeta su rješenja u onoj mjeri s kojom je potrebno da se uvedu tipovi trgovačkih društva o samim time da se zadovolje oni najbitniji zahtjevi pravne sigurnosti, da se zaštite

² Tomljanović, E., dipl. pravnik, v. r., (2011) Zakon, NN 152/2011-3144 *Zakon o trgovačkim društvima*. Dostupno na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_12_152_3144.html

³ Rimac, V. (2019) *Sumarno – analitički interval*. Dostupno na <https://www.das.hr/wp-content/uploads/2020/09/HR-DAST-44-Okru%C5%BEni-kao-trgova%C4%8Dki-sud-u-Splitu.pdf>

⁴ Mušterić, M. (2017) *Povijesni razvoj trgovačkih društva u Republici Hrvatskoj*. Dostupno na <https://repozitorij.efst.unist.hr/islandora/object/efst%3A1174/datastream/PDF/view>

vjerovnici i članovi društva te da se omogući funkcioniranje društva u mjeri s kojom bi se moglo očekivati da će se ta pravila moći primijeniti⁵.

Trgovačko pravo izdvojilo se u jednu zasebnu granu prava iz grane građanskog prava još u razdoblju srednjega vijeka. Za sami razvoj, ali i njegovo izdvajanje u zasebnu granu prava, ključnu ulogu ima razvoj unutarnje i prekomorske trgovine. Svoj doseg razvijanja, trgovačko pravo postiglo je u modernom dobu, zbog dinamike društvenih, gospodarskih odnosa koje ono regulira, a razvoj trgovačkih prava neće biti nikada dovršen (Horak, Dumančić, Preložnjak, Šafranko, 2011).

„Promatrajući noviju hrvatsku povijest, tek je Zakon o poduzećima, koji je stupio na snagu 01. siječnja 1989. godine, utemeljio mogućnost korištenja pojma trgovačkog društva iako se u tekstu toga zakona trgovačka društva tako ne nazivaju. Međutim zbog brojnih manjkavosti toga zakona, valjalo je o trgovačkim društvima donijeti nove propise. Zbog toga je u Republici Hrvatskoj već 23. studenoga 1993. godine donesen Zakon o trgovačkim društvima, koji se počeo primjenjivati 1. siječnja 1995. godine. Pri uređenju trgovačkih društava, naš je Zakon o trgovačkim društvima, po uzoru na veliki broj europskih zemalja, preuzeo uobičajeno nazivlje i podjelu trgovačkih društava, kako bi ova pravna materija bila prepoznatljiva i lakše usporediva te kako bi se uklopila u europske pravne standarde“ (Gregurić-Bajza, 2019:8).

Prema Zakonu o trgovačkim društvima, uređuje se njihovo osnivanje, ustroj, prestanak te statusne promjene trgovačkih društva i povezana društva. Trgovac je, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, osoba koja samostalno i trajno obavlja gospodarsku djelatnost radi postizanja i ostvarenja dobiti proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu.⁶

2.2. POJAM I TEMELJNE ZNAČAJKE TRGOVAČKIH DRUŠTVA

Trgovačko društvo je trgovac neovisno o tome obavlja li gospodarsku ili neku drugu djelatnost. Trgovac je, prema Zakonu o trgovačkim društvima, osoba koja samostalno i trajno obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti i to proizvodnjom, prometom robe i pružanjem usluga na tržištu. Za svojstvo trgovca nije bitan status subjekta nego ispunjava li taj subjekt ispunjava sljedeće uvjete propisane Zakonom o trgovačkim društvima što znači da mora

⁵ Mušterić M. (2017) *Povijesni razvoj trgovačkih društva u Republici Hrvatskoj*. Dostupno na <https://repozitorij.efst.unist.hr/islandora/object/efst%3A1174/datastream/PDF/view>

⁶ Zakon o trgovačkim društvima, čl.3. NN 40/19. Dostupno na <https://www.zakon.hr/z/546/Zakon-o-trgova%C4%8Dkim-dru%C5%A1tvima>

obavljati gospodarsku djelatnost samostalno u svoje ime i za svoj račun, trajno kao zanimanjem i radi stjecanja dobiti, a ne radi neprofitabilnih ciljeva.

To sukladno Zakonu o trgovačkim društvima mogu biti:

- osobe koje se bave slobodnim zanimanjima uređenim posebnim propisima ako je to u tim posebnim propisima određeno, i
- trgovačka društva.

Prema autorima Mlikotin Tomić i Horak (2009), Zakon o trgovačkim društvima definira trgovce na sljedeći način:

- Trgovac je fizička ili pravna osoba
- Trgovac mora gospodarsku djelatnost obavljati samostalno, u svoje ime i za svoj račun'.

„U zakonodavstvima i pravnoj literaturi izbjegavaju se definicije općeg pojma za sva trgovačka društva pa je tako postupio i naš zakonodavac utvrđujući da je trgovačko društvo pravna osoba čije su osnivanje i ustrojstvo uređeni Zakonom o trgovačkim društvima. Redovito se i radije navode dopušteni oblici i daju definicije pojedinih organizacijskih oblika trgovačkih društava“ (Gregurić-Bajza, 2019:8-9).

Prema definiciji autora Arambašić, Čalić i Rupčić (2014:90) „trgovačko društvo je pravna osoba koja samostalno i trajno obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti proizvodnjom, prometom robe i pružanjem usluga na tržištu.“

Kako navodi Gorenc (2011:50) „trgovačka društva definiramo kao pravne osobe koje nastaju ugovorom između dvaju ili više fizičkih i pravnih osoba, koje udruženim kapitalom i/ili radom posluju pod istom tvrtkom radi postizanja zajedničkih ciljeva, obično stjecanja dobiti. Iznimno, u našem sustavu trgovačkih društava kapitala, društvo može postojati ako ga osnuje i jedna osoba“.

Trgovačko društvo je pravna osoba koja ima pravni subjektivitet, a svojstvo pravne osobe stječe upisom u sudski registar. Temeljne značajke svakog trgovačkog društva su:

1. trgovac je neovisno o tome obavlja li gospodarsku ili neku drugu djelatnost
2. ima svoju imovinu odvojenu od imovine članova
3. za svoje obveze uvijek odgovara cjelokupnom svojom imovinom

4. zastupa ga zakonski zastupnik
5. pravna osoba je čije je osnivanje, ustroj te pravni okvir za upravljanje trgovačkim društvom i za ostvarenje interesa njegovih članova, uređeno Zakonom o trgovačkim društvima.

Kao što je u prethodnom poglavlju spomenuto, osoba odnosno poduzetnik osniva trgovačko društvo onda kada on svojim vlastitim snagama nije u mogućnosti ostvariti zacrtani cilj ili onda kada ima pretpostavku da će taj zacrtani cilj ostvariti lakše ako bude bio u suradnji s drugima ili objedinjujući svoj kapital s kapitalom ostalih.

Poduzetnici ponajčešće osnivaju trgovačka društva jer poslovanje u okviru osnovanih trgovačkih društva ima sljedeće prednosti:

- potencijal za ekspanziju poslovanja
- lakši pristup prema vanjskim izvorima financiranja
- kontinuitet poslovanja
- mogućnost prijenosa prava poslovnih udjela
- ograničena odgovornost za obveze društva kapitala.

U nedostatke poslovanja putem osnovanih trgovačkih društva ubrajamo:

- gubitak osobnosti
- utemeljitelji društva imaju ograničen interes u aktivnostima društva
- javna dostupnost podataka i vanjsko izvještavanje
- neusklađena regularnost
- složenija forma organiziranja i prestanka poslovanja.

Ukoliko se poduzetnik odlučio osnovati trgovačko društvo, onda mu se na izboru nalazi nekoliko potencijalnih opcija, odnosno, oblika kao što su npr. društvo osoba i društvo kapitala. Oblik društva kojeg će poduzetnik izabrati ovisi o minimalnome temeljnom kapitalu koji je potreban za osnivanje društva, te troškovima koji su vezani uz osnivanje društva, koji oblik upravljanja i zastupanja misli da je najbolji kako bi se ostvarila poslovna ideja i/ili poslovna prilika, kakav je način raspodjele dobiti te postupak vezan uz provođenje statusnih promjena (Arambašić i sur., 2014).

„Članovi društva moraju pridonijeti ostvarenju zajedničkog cilja, ali njihov prinos ne mora biti jednak ni načinom ni veličinom (novac, imovinska vrijednost, rad, savjet, ugled, znanje i dr.). Nije riječ o društvu ako se pravna zajednica osniva radi postizanja cilja jednog ili samo nekih,

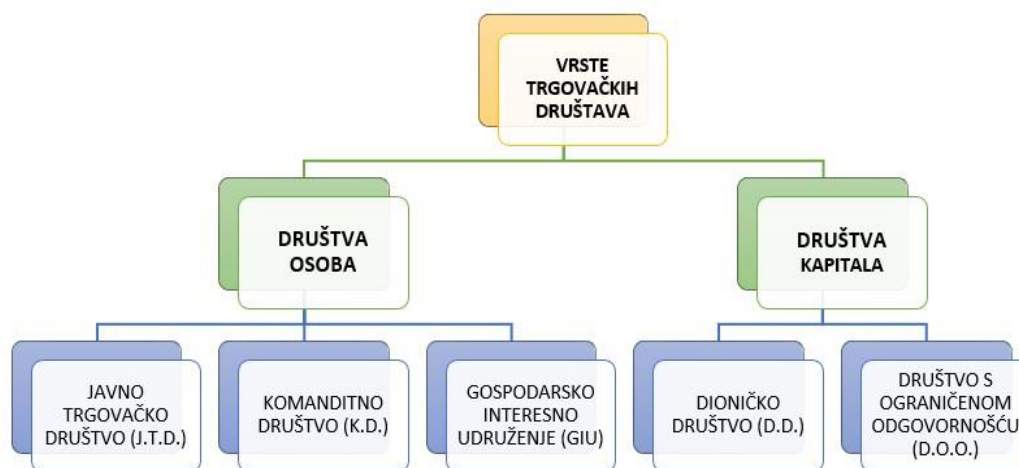
a ne svih osoba koje ju čine. Zajednički cilj određuje se pravim poslom na kojem se društvo temelji. To može biti svaki dopušteni cilj, tj. onaj koji nije protivan prisilnom propisu, Ustavu i moralu društva." ⁷

2.3. SKUPINE TRGOVAČKIH DRUŠTVA I PRIRADAJUĆI ORGANIZACIJSKI OBLICI

Trgovačka društva se prema Gorencu (2011) klasificiraju u dvije temeljne skupine:

- društva osoba (personalna društva) u kojima su članovi vezani svojom osobnošću i radom, a mora postojati barem jedan član koji za obveze društva odgovara cijelom svojom imovinom;
- društva kapitala (kapitalna društva) kojima je temelj udruživanja kapital, a ne osoba. Članovi u društvo unose određeni kapital, odnosno stvari i prava izražena u novcu, a za obveze društva ne odgovaraju imovinom koju nisu unijeli u društvo.

Na slici 1 u nastavku rada prikazane su temeljne skupine i njima pripadajući organizacijski oblici trgovačkih društava. Iz slike je razvidno da skupini društava osoba pripadaju javno trgovačko društvo (j.t.d.), komanditno društvo (k.d.) i gospodarsko interesno udruženje (GIU), dok skupini društava kapitala pripadaju dioničko društvo (d.d.), društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) i njegova inačica jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.).

Slika 1. Vrste trgovačkih društva

Izvor: <https://www.gras.com.hr/poduzetnistvo/>

⁷ Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. Dostupno na <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=62220>

Arambašić, Čalić i Rupčić (2014) smatraju da kod trgovačkih društva razlikujemo dvije skupine, a to su društvo osoba i društvo kapitala. Društvo osoba mogu osnovati dvije fizičke i pravne osobe ili više njih, koje ulažu te i udružuju svoj rad i imovinu, a minimalni temeljni ulog u društvu nije propisan Zakonom o trgovačkim društvima. Društvo osobe, u pravnome prometu za svoje obveze odgovara osim imovinom društva i osobnom imovinom i njegovih članova društva.

„Bit društva osoba je u udruživanju osoba a ne kapitala, pa se u društvo ulazi prema osobnim svojstvima onih koji postaju članovi. Za osnivanje i postojanje društva osoba potrebne su najmanje dvije osobe koje mogu biti fizičke i pravne. Osnivanje nastaje sklapanjem društvenog ugovora jednostavno i bez posebnih formalnosti. Društva osoba nemaju temeljni kapital te članovi ne moraju ulagati kapital u društvo. Od njih se očekuje osobni angažman i doprinos koji može biti u radu, uslugama ili unošenjem bilo kakvog dobra, posebice neposrednim sudjelovanjem u upravljanju društvom. Načelno se odluke društva donose jednoglasno, a članovi društva osoba odgovaraju osobno – neograničeno i solidarno cijelom svojom imovinom za obveze društva. Po zakonu, društva osoba ne moraju imati organe, a članska prava se određuju po osobama, ne kapitalu“⁸.

Društvo osoba čine, tj. u društvo osoba ubrajamo javno trgovačko društvo, komanditno društvo i gospodarsko interesno udruženje. Javno trgovačko društvo mogu osnovati dvije osobe, a imovina u ovome društvu se formira sa unosom jednakih dijelova uloga članova koji osnivaju društvo, s time da svaki član odgovara neograničeno, solidarno cijelom svojom imovino. Komanditno društvo čine najmanje dvije osobe, a može imati dvije vrste članova, a to su komplementari i komanditori. Komplementari su članovi koji odgovaraju za obveze društva neograničeno, a komanditoru su članovi koji odgovaraju samo s iznosom uloga koji unose u društvo. Društvom upravljaju samo komplementari.⁹ Gospodarsko interesno udruženje osnivaju dvije fizičke i pravne osobe ili više njih sa svrhom olakšanja i promicanja obavljanja gospodarske djelatnosti njegovih članova, no bez stjecanja dobiti (Arambašić i sur., 2014).

U tablici 1 na razvidan se i kratak način prikazuju temeljne pojedinosti glede osnivačkih akata, prijava za upis u sudski registar, temeljnog kapitala, organa ili tijela te zastupanja i odgovornosti za obveze pojedinih organizacijskih oblika trgovačkih društava iz skupine društava osoba.

⁸ Odvjetnički ured Tomislav Strinščak. Zakon o trgovačkim društvima. Dostupno na: <https://www.odvjetnik-strinjscak.hr/odvjetnik/zakon-o-trgovackim-drustvima/>

⁹ Jurisi, M. (2020) *Poslovanje*. Dostupno na <https://znatko.com/11098/koji-su-oblici-trgovackih-drustava>

Tablica 1. Značajke društava osoba

	Javno trgovačko društvo	Komanditno društvo	Gospodarsko interesno udruženje
Osnivački akt	Društveni ugovor	Društveni ugovor komplementara i komanditora	Ugovor o osnivanju, ali u obliku javnobilježničkog akta
Osnivanje i upis u sudski registar	Sama prijava u sudski registar mora sadržavati podatke o predmetu poslovanja društva, ime, prezime, OIB, prebivalište, ime i prezime osoba koje su ovlaštene da zastupaju društvo	Prijava za sudski registar mora sadržavati podatke o tvrtki, sjedištu, adresi, ime, prezime, OIB, predmet poslovanja društva, prebivalište, ime i prezime osoba koje su ovlaštene zastupati društvo	Prijava za sudski registar mora sadržavati podatke o tvrtki, sjedištu, adresi, ime, prezime, OIB, predmet poslovanja društva, prebivalište, ime i prezime osoba koje su ovlaštene zastupati društvo
Temeljni kapital	Minimalni temeljni kapital nije zakonom propisan, a članovi moraju unijeti jednake uloge	Nema zakonom propisani minimalni temeljni kapital, a osnivačka sredstva su jednaki ulozi članova	Prikupljanje sredstva od članova, u obliku članarina
Organi tj. tijela	Zakonom nisu predviđena obvezna tijela ali se mogu odrediti društvenim ugovorom	Zakonom nisu predviđena obvezna tijela	Uprava i članovi koji djeluju zajedno
Zastupanje	Ako društvenim ugovorom nije drugačije određeno, svaki član ima pravo zastupati društvo	Komplementar (pravni zastupnik društva), komanditor (nema prava da zastupa, osim ako mu se ne da trgovačka punomoć)	Zastupa ga uprava
Odgovornost	Članovi društva odgovaraju vjerovnicima neograničeno, cijelom svojom imovinom	Komplementar (solidarno cijelom svojom imovinom). Komanditor (samo do iznosa kapitala unesenog u društvo)	Članovi odgovaraju neograničeno, cijelom svojom imovinom

Izvor: autoričin rad prema Arambašić i sur., 2014

Kao što je i ranije navedeno, u javno trgovačko društvo udružuju se dvije ili više osoba radi trajnog obavljanja gospodarske djelatnosti, pod istom tvrtkom, a svi članovi društva odgovaraju

vjerovnicima neograničeno, solidarno svom svojom imovinom. Javno trgovačko društvo bilježi i neke svoje karakteristike, a to su:

- da je javno trgovačko društvo, društvo osoba,
- da mora imati barem dva člana društva
- da članovi mu mogu biti fizičke, a i pravne osobe
- trajno se mora obavljati djelatnost društva
- djelatnost se mora obavljati pod istom odnosno zajedničkom tvrtkom
- temelj udruživanja je ugovor – društveni ugovor
- članovi društva odgovaraju za svoje obveze neograničeno ali sa cijelom svojom imovinom (Horak, Dumančić, Preložnjak, Šafranko, 2011).

S usporedbama drugih trgovačkih društva, kod komanditnog društva razlikujemo njegova dva člana, čiji se položaj razlikuje s obzirom na njihovu odgovornost. Komplementar odgovara solidarno, neograničeno sa svom svojom imovinom, dok komanditor odgovara za obveze samo do onog iznosa određenog imovinskog uloga u društvo. Svojim obilježjima, komanditno društvo jednako je i kao javno trgovačko društvo, izuzev onda kada je riječ o odgovornosti njegovih članova za obveze društva (Horak i sur., 2011).

Gospodarsko interesno udruženje osnivaju dvije ili više fizičkih i pravnih osoba s ciljem olakšanja i promicanja obavljanja gospodarske djelatnosti, koja čini sami predmet njegova djelovanja, odnosno, njegova poslovanja, te kako bi se poboljšao ili povećao njihov učinak, s time da pravna osoba onda ne stječe dobit. Među najznačajnija obilježja trgovačkih društva ubrajamo to:

- da se u društvo udružuju barem dvije osobe
- cilj društva strogo je propisan Zakonom i razlikuje se od ciljeva drugih društva
- njegov temelj udruživanja je ugovor
- pravna osoba je, a i trgovačko društvo
- članovi društva odgovaraju za obveze udruživanja (Horak i sur., 2011).

„Društvo kapitala (njem. *Kapitalgesellschaft*) je društvo u kojem je u prvom planu njegov kapital, a ne individualnost članova, jer je bit takvog društva u udruživanju kapitala, a ne osoba pa se zbog toga kod takvih društava ne očekuje osobni doprinos članova. Kod ovih društava temelj udruživanja i povezivanja je kapital, a ne osoba. Temeljna obveza članova ovih društava je ulaganje kapitala, a ne sudjelovanje u vođenju poslova. Oni sudjeluju u odlučivanju samo u okviru skupštine društva na kojoj se odluke donose većinom glasova s tim da se broj glasova određuje na temelju visine udjela člana u temeljnom kapitalu društva. Članovi ovih društava ne rade u društvu i nemaju osobnu odgovornost za obveze društva. Obilježja su im: pravne su osobe; imaju temeljni kapital; za osnivanje društva ne traži se više osoba; članovi ne odgovaraju

za obveze društva osim kada je riječ o probouju pravne osobnosti; članovi snose ograničeni rizik za poslovanje društva i to samo s onim što su uložili u društvo; kontrola ulaska i izlaska iz društva nije bitna; nije bitan osobni prinos članova radu društva, jer ono ima organe u kojima ne moraju biti članovi društva, a zakonom im se ne daje isključivo pravo da obavljaju poslove upravljanja, osim da sudjeluju u skupštini društva. U hrvatskom pravnom sustavu u ovu skupinu trgovačkih društava ubrajaju se: dioničko društvo i društvo s ograničenom odgovornošću, pod kojim možemo razumijevati i jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću“ (Gregurić-Bajza, 2019:14).

„Društvo kapitala mogu osnovati jedna ili više fizičkih i pravnih osoba koje u društvo ulažu minimalno temeljni kapital propisan Zakonom o trgovačkim društvima. Za sve svoje obveze u pravnom prometu društva kapitala odgovaraju samo imovinom društva.“ (Arambašić i sur., 2014). Za ovaj oblik osnivanja trgovačkog društva (društva kapitala), najčešći je slučaj da se za njega odlučuju poduzetnici koji žele sami osnovati društvo te poduzetnici koji žele preuzimati rizik (i neizvjesnost) poslovanja, ali samo do visine uloženog temeljnog kapitala, te one fizičke i pravne osobe koje imaju slobodnog kapitala na raspolaganju, te ga ulažu, a osobno ne žele sudjelovati u poslovanju, odnosno, radu društva.

Društva kapitala čine, tj. u društva kapitala ubrajamo:

- Dioničko društvo
- Društvo s ograničenom odgovornošću (na kojem je poseban naglasak u ovome radu)
- Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću

Dioničko društvo je trgovačko društvo u kojemu članovi (dioničari) sudjeluju s ulozima u temeljnom kapitalu podijeljenom na dionice. Temeljna obilježja su mu:

- pravna je osoba koja pripada skupini društava kapitala
- dva načina osnivanja (simultano i sukcesivno)
- statut - temeljni akt društva
- zakonom propisan minimalni temeljni kapital (25.000,00 eura)
- temeljni kapital i dionice (osim onih bez nominalnog iznosa) moraju glasiti na nominalne iznose izražene u kunama
- članovi društva (dioničari) mogu biti i fizičke i pravne osobe
- za obveze društva odgovara samo društvo svojom imovinom dok dioničari ne odgovaraju osobno za obveze društva i njihov je rizik sveden na uplaćeni ulog.
- ima zakonom propisana obvezna tijela (organe).

Društvo s ograničenom odgovornošću je trgovačko društvo u koje jedna ili više pravnih ili fizičkih osoba unose uloge u unaprijed dogovoreni temeljni kapital. Temeljna obilježja su mu:

- pripada skupini društava kapitala
- po načinu poslovanja slično dioničkom društvu, ali se od njega razlikuje po načinu ulaganja i po načinu odgovornosti
- dopušteno je samo simultano osnivanje što znači da svi osnivači moraju potpisati društveni ugovor u obliku javnobilježničkog akta ili kao ispravu potvrđenu od javnog bilježnika, a ako je samo jedan osnivač, tada on daje izjavu kod javnog bilježnika
- zakonom propisan minimalni temeljni kapital (2.500,00 eura)
- zakonom propisana obvezna tijela (Skupština i Uprava), dok je Nadzorni odbor u pravilu fakultativno tijelo osim kada Zakon o trgovačkim društvima propisuje da društvo mora imati nadzorni odbor
- članovi društva ne odgovaraju za obveze društva
- pravni odnosi između članova društva i njihov pravni odnos prema društvu uređuju se prisilnim normama ZTD-a i društvenim ugovorom.

Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću posebna je inačica društva s ograničenom odgovornošću. Temeljne značajke su mu:

- ima najviše pet članova i jednog člana uprave
- ne mogu se dogovoriti nikakva odstupanja od odredbi Zakona o trgovačkim društvima
- najniži iznos temeljnog kapitala je 1,00 euro (max. do najviše 2.499,99 eura), a najniži nominalni iznos poslovnog udjela je 1,00 euro
- ulozi se uplaćuju samo u novcu
- društvo mora imati zakonske rezerve u koje mora unijeti četvrtinu iznosa dobiti društva iskazane u godišnjim financijskim izvješćima umanjene za iznos gubitka iz prethodne godine – smiju se koristiti za povećanje temeljnog kapitala i pokriće gubitaka
- prijete li društvu nesposobnost za plaćanje, mora se odmah sazvati skupština društva
- poveća li društvo temeljni kapital tako da dostiže ili postaje veći od 2.499,99 eura na njega se primjenjuju odredbe Zakona o trgovačkim društvima koje se odnose na društvo s ograničenom odgovornošću.

Iz naprijed navedenog se može razabrati da je kod društava osoba (personalnih društava) temelj udruživanja (i ostvarivanja prihoda) osobnost i rad članova društva, te da mora postojati barem jedan član koji uz samo društvo, odgovara za obveze društva osobno cijelom svojom

imovinom. Kod društava kapitala (kapitalnih društava) temelj udruživanja je kapital, dok za obveze društva odgovara samo društvo, a ne i članovi društva osobno (osim ako zlorabe neodgovornost).

Radi preglednosti, u nastavku rade se u tablici 2 daje sažeti pregled temeljnih značajki i razlika između trgovačkih društava kapitala i trgovačkih društava osoba.

Tablica 2. Značajke i razlike društava osoba i društava kapitala

SKUPINE	DRUŠTVA OSOBA	DRUŠTVA KAPITALA
OBLICI	• javno trgovačko društvo (j.t.d.) • komanditno društvo (k.d.) • gospodarsko interesno udruženje (GIU) • europsko GIU	• dioničko društvo (d.d.) • društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) - uključuje i jednostavno d.o.o. • europsko društvo
TEMELJ UDRUŽIVANJA	osoba i rad = članovi su vezani svojom osobnošću i radom pa za promjenu člana treba suglasnost ostalih članova	kapital kojeg osnivači unose u novcu, stvarima ili pravima
OBVEZNI (minimalni) TEMELJNI KAPITAL	nema	ima
ODGOVORNOST ČLANOVA ZA OBVEZE DRUŠTVA	najmanje 1 član osobno, solidarno, neograničeno, cijelom svojom imovinom	član ne odgovara osobno za obveze društva (<i>osim kod zlorabe neodgovornosti</i>)
NAJMANJI BROJ ČLANOVA	dva	jedan (<i>iznimka</i>)
POSLOVODSTVO I ZASTUPANJE	članovi koji odgovaraju svojom imovinom za obveze društva (<i>iznimka GIU – uprava</i>)	Uprava d.o.o. i d.d. ili UO d.d. s izvršnim direktorima
OBVEZNA TIJELA	nema (<i>iznimka GIU</i>)	ima

Izvor: Gregurić-Bajza ppt prezentacija
Trgovačko pravo, Pravo trgovačkih društava – posebni dio

3. DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Za društvo s ograničenom odgovornošću, a na kojem je i naglasak u ovome radu, može se reći kako ono predstavlja jedan od najbrojnijih organizacijskih oblika trgovačkog društva u Republici Hrvatskoj. Prvo spominjanje društva s ograničenom odgovornošću zabilježeno je u njemačkome pravu¹⁰.

„Društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) je oblik statusnog organiziranja za poslovnu djelatnost koji spaja prilagodljivost i porezne prednosti javnoga trgovačkog društva (partnership) sa svojstvima ograničene odgovornosti (limited liability) dioničkog društva (joint-stock company). Uvjeti propisani za društvo s ograničenom odgovornošću u različitim se zemljama razlikuju, ali općenito njegov kapital treba biti podijeljen na udjele, društvo može imati neograničen životni vijek, a odgovornost vlasnika udjela za dugove trgovačkog društva ograničena je na nominalnu vrijednost (nominal value) udjela što ih oni imaju. Najmanji i najveći broj vlasnika udjela u društvima s ograničenom odgovornošću često je ograničen, pravo vlasnika udjela da otuđuju svoje udjele može biti ograničeno, udjeli mogu biti trženi na tržištu vrijednosnica, a obično ne postoji mogućnost javnog upisa udjela“¹¹.

3.1. POJAMI I USTROJSTVO

„Društvo s ograničenom odgovornošću (engl. *private limited liability company – Inc.*, njem. *Gesellschaft mit beschränkter Haftung; GmbH*) je društvo koje ima svojstvo pravne osobe i u kojem svaki član (fizička ili pravna osoba) sudjeluje svojim osnovnim ulogom u temeljnoj glavnici, s tim da prema trećim osobama odgovara društvo do visine osnovnog uloga, a članovi ne odgovaraju za obveze društva“¹².

Društvo s ograničenom odgovornošću spada pod trgovačko društvo gdje jedna ili više fizičkih i pravnih osoba unose uloge, te s tim ulozima sudjeluju u već unaprijed dogovorenom temeljnome kapitalu. Članovi društva ne odgovaraju za obveze društva, njihovi uložci ne moraju

¹⁰ Klarić, D. (2016) *Pravni ustroj i osvrt na poslovanje društva s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na <https://repozitorij.efst.unist.hr/islandora/object/efst:708/preview>

¹¹ Društvo s ograničenom odgovornošću. Dostupno na: <https://www.moj-bankar.hr/Kazalo/D/Dru%C5%A1tvo-s-ogranicenom-odgovorno%C5%A1cu-d-o-o>

¹² Društvo s ograničenom odgovornošću. Dostupno na: <http://www.poslovni.hr/leksikon/drustvo-s-ogranicenom-odgovornosc-618>

biti jednaki. Prilikom samog osnivanja društva, osnivač može preuzeti više poslovnih udjela, a suma tih uloga mora biti u skladu sa iznosom temeljnog kapitala društva. Poslovni udjeli društva ne mogu se izraziti u vrijednosnim papirima (Horak, Dumančić, Preložnjak i Šafranko, 2011).

„Društvo s ograničenom odgovornošću je trgovačko društvo u kojem jedna pravna ili fizička osoba ili više njih ulažu temeljne uloge kojima sudjeluju u unaprijed dogovorenom temeljnom kapitalu tako da članovi ne odgovaraju za obveze društva" (Mlikotin Tomić i Horak, 2009:133).

Obvezni Zakonom o trgovačkim društvima propisani temeljni kapital društva je najmanje 2.500,00 eura. Temeljni kapital je podijeljen na poslovne udjele koji ne moraju biti jednaki, a nominalni iznos poslovnog udjela ne može biti manji od 10,00 eura. Član društva ima poslovni udjel koji predstavlja skup prava i obveza toga člana koja mu pripadaju prema veličini preuzetog temeljnog kapitala. Prava i obveze članova d.o.o. proistječu iz njihovih poslovnih udjela u društvu. Temeljne obveze članova društva su uplata cjelokupnog uloga i ispunjenje dodatnih činidbi ako su predviđene društvenim ugovorom. Temeljna prava članova društva su pravo glasa, pravo sudjelovanja u dobiti društva i pravo na naknadu za dodatne činidbe. Odgovornost za obveze društva snosi samo društvo svom svojom imovinom, a članovi društva načelno ne odgovaraju osobno osim kada prouzroče štetu društvu zlorabeći svoju načelnu neodgovornost. Društvo s ograničenom odgovornošću svoju pravnu osobnost stječe upisom u sudski registar nadležnog trgovačkog suda.

3.2. OSNIVANJE DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Prema Zakonu o trgovačkim društvima, određeno je kako se društvo s ograničenom odgovornošću može osnovati samo simultano, dok je sukcesivno osnivanje društva izričito zabranjeno. Sa simultanim osnivanjem, društvenim ugovorom preuzimaju se svi temeljni ulozi koji su u ugovoru naznačeni. Sukcesivno osnivanje nam govori o uzastopnom osnivanju, te se tu radi o mogućnostima da se temeljni ulozi naknadno preuzmu, a to Zakon o trgovačkim društvima nije dozvolio prilikom osnivanja društva s ograničenom odgovornošću.¹³

Društvo s ograničenom odgovornošću osniva te temeljem društvenog ugovora koji je u obliku javnobilježničke isprave. Ukoliko dvije ili više osoba osnivaju d.o.o., onda one to rade temeljem

¹³ Seminariko, (2014) *Društvo s ograničenom odgovornošću i razlika između jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na http://seminariko.weebly.com/uploads/3/0/6/5/30656523/seminar_poslovno_pravo_doo_vs_jdoo.pdf

sklapanja društvenog ugovora što dovodi do nastanka preddruštva (Horak, Dumančić, Preložnjak i Šafranko, 2011).

Osnivački akt društva je izjava o osnivanju, ukoliko društvo osniva jedna osoba, tj. društveni ugovor ako to rade dvije ili više osoba, odnosno ako dvije ili više osoba osniva društvo. Ukoliko društvo osnivaju dvije ili više osoba, one to čine sklapanjem društvenog ugovora, te kako smo i malo prije spomenuli, onda dolazi do nastanka preddruštva. Ako samo jedna osoba osniva društvo, umjesto društvenog ugovora, osnivaatelj kod javnog bilježnika daje izjavu o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću (Mlikotin Tomić i Horak, 2009).

Sadržaj društvenog ugovora, odnosno izjave o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću, Zakonom o trgovačkim društvima striktno je propisano koji su to sastojci koje društveni ugovor mora sadržavati te oni moraju biti i u skladu sa drugim prisilnim odredbama Zakona o trgovačkim društvima. Kada govorimo o obveznim sastojcima ugovora (društvenog ugovora) tj. izjave o osnivanju d.o.o. – a onda su to sljedeći:

- ime, prezime, odnosno tvrtka, prebivalište, odnosno sjedište osnivača, ako je osnivač fizička osoba onda je potrebno navesti i OIB, ako je osnivač pravna osoba potrebno je navesti i matični broj subjekta, tj. odgovarajuće podatke ukoliko je riječ o stranoj osobi,
- tvrtka i sjedište društva,
- predmet poslovanja društva
- ukupni iznos temeljnoga kapitala te iznos svakog pojedinačnog uloga osnivaatelja, a ako ulog čine stvari ili prava, onda se moraju detaljno opisati te se mora naznačiti njihova vrijednost, te broj i nominalne iznose poslovnih udjela koje uz obvezu uplate uloga preuzima svaki osnivač,
- odredba o tome da li se društvo osniva na određeno ili neodređeno vrijeme,
- prava i obveze koje članovi imaju prema društvu, izuzet uplate svojih uloga te prava i obveze koje društvo ima prema osnivaateljima (Horak i sur., 2011).

Kada se govori o troškovima osnivanja društva s ograničenom odgovornošću, onda su oni poprilični, no ako o njima nije ništa dogovoreno, onda troškove snose sami osnivaatelji razmjerno sa svojim ulozima. Zakon o trgovačkim društvima nam jasno govori kako on zabranjuje isplate naknade troškova za pripremne radnje ili za osnivanje društva iz uloženog kapitala, a najznačajnije govori kako nije dozvoljeno da se iznos troškova doda temeljnom kapitalu kao ulog (Horak i sur., 2011).

Obavljanje poslovnih djelatnosti putem društva s ograničenom odgovornošću povezano je s određenim prednostima ali i nedostacima. Neki od tih prednosti i nedostataka vidljivi su u tablici 3 u nastavku rada.

Tablica 3. Prednosti i nedostaci osnivanja društva s ograničenom odgovornošću

PREDNOSTI	NEDOSTACI
Lako ga je stvoriti i nema toliko birokratskih postupaka	Vođenje poslovnih knjiga
Temeljni uložci su niski te za njegovo otvaranje nije potreban veći broj osoba	Ukoliko dođe do toga da članovi traže kredite kod banaka ili zajmove onda banke mogu tražiti osobna jamstva
Olakšan pristup kreditima kod banaka i zajmovima	PDV se plaća po izdanim računima
Članovi odgovaraju samo do visine uloga	

Izvor: autoričin rad prema Arambašić, Čalić i Rupčić

3.3. PRAVNI ODNOS DRUŠTVA I ČLANOVA DRUŠTVA

Pravni odnosi društva i članova društva te pravni odnosi između članova društva uređuju se prisilnim normama Zakona o trgovačkim društvima i društvenim ugovorom.

Kod društva s ograničenom odgovornošću specifično je to što je društveni ugovor temeljni ustrojbeni akt društva, što znači, da članovi društva uz pomoć njega uređuju svoje, ali i odnose prema drugima, odnosno ne samo one koje proizlaze iz njihovog članstva u društvu. Zakon o trgovačkim društvima uređuje pravne odnose društva, ali i članova društva, putem temeljnog i poslovnog udjela. Sa temeljnim ulogom svaki član društva dužan je uplatiti dio temeljnog kapitala koji je preuzeo, a poslovni udjel člana se određuje prema visini preuzetog temeljnog kapitala (Mlikotin Tomić i Horak, 2009).

Član društva ima poslovni udjel koji predstavlja skup prava i obveza toga člana koja mu pripadaju prema veličini preuzetog temeljnog kapitala. Prava i obveze članova d.o.o. proistječu iz njihovih poslovnih udjela u društvu. Temeljne obveze članova društva su uplata cjelokupnog uloga i ispunjenje dodatnih činidbi ako su predviđene društvenim ugovorom. Temeljna prava članova društva su pravo glasa, pravo sudjelovanja u dobiti društva i pravo na naknadu za dodatne činidbe. Odgovornost za obveze društva snosi samo društvo svom svojom imovinom, a članovi društva načelno ne odgovaraju osobno osim kada prouzroče štetu društvu zlorabeći svoju načelnu neodgovornost.

Svi pravni odnosi između članova društva utvrđuju se, odnosno uređuju se sa društvenim ugovorom. Odredba ovog Zakona primjenjuje se ako članovi u društvenom ugovoru svoje odnose drugačije ne urede. Član, tj. članovi društva bez suglasnosti ne mogu raspolagati svojim udjelom u društvu. Član je ovlašten zastupati društvo, samo ako društvenim ugovorom nije isključen od zastupanja. Društvenim ugovorom da se i može se odrediti da svi članovi ili više njih mogu zastupati društvo ali samo skupno. Oni članovi koji su ovlašteni za skupno zastupanje mogu ovlasti, pojedine, između sebe da u ime društva poduzimaju određene poslove ili neke od određenih vrsta poslova. Za izjavu volje trećih strana prema društvu dovoljno je da je ona izjavljena jednome od članova ovlaštenih samo da skupno zastupaju društvo.¹⁴

3.4. MEĐUSOBNI PRAVNI ODNOS ČLANOVA DRUŠTVA

Kod društva s ograničenom odgovornošću možemo reći kako vlada veća sloboda uređenja odnosa između članova društva, nego što je to npr. zastupljeno kod dioničkog društva. Društveni ugovor kao osnivački akt uređuje pravne odnose između članova društva, a članovi društva mogu odstupati od dispozitivnih rješenja i samim time autonomno urediti i međusobne odnose, pri čemu su jedino ograničeni prisilno pravnim odredbama Zakona o trgovačkim društvima, koje su kod društva s ograničenom odgovornošću nešto manje zastupljene nego što je to slučaj kod dioničkog društva. Članovi društva u trenutku sklapanja društvenog ugovora, nalaze se u tzv. osnivačkoj euforiji, a potrebno je i korisno u društvenome ugovoru predlagati rješenja za buduće situacije u kojima može doći do sukoba interesa i trebali bi predvidjeti načine za rješavanje sukoba interesa, nesuglasica ili sporova.¹⁵ Članovi mogu brojati tj. mogu imati više poslovnih udjela, a poslovni udjeli mogu se prenositi i nasljeđivati.

Način uređenja odnosa ovise o omjeru udjela članova, odnosno poslovnom udjelu članova društva, te i o samome broju članova društva. Činjenica je da članovi društva ujedno obavljaju i upravljačke funkcije. Relativno zabilježeni slučaj je taj da društvo s ograničenom odgovornošću većinom osnivaju dva člana, a razlog toga je taj da onda svaki ima 50% udjela u uloženoj, tj. temeljnoj kapitalu. U slučaju da društvo osniva više članova, onda samo jedan član ima većinski udio, a ujedno je i član uprave što znači da može doći i do zlouporabe položaja

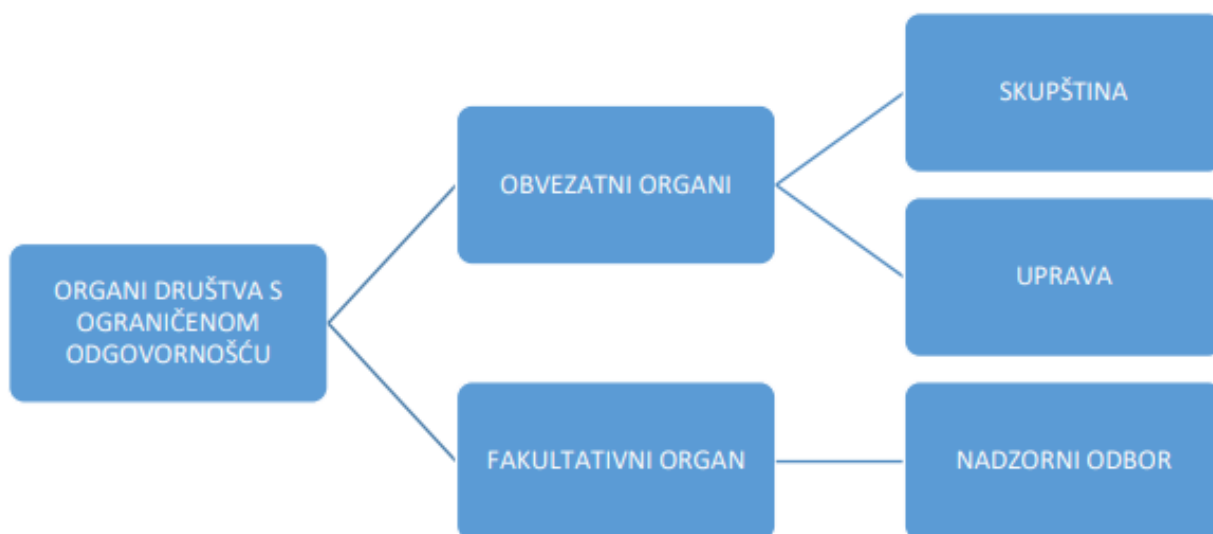
¹⁴ Zakon o trgovačkim društvima, (2023) NN, čl. 71 <https://www.zakon.hr/z/546/Zakon-o-trgova%C4%8Dkim-dru%C5%9Atvima>

¹⁵ Čulinović – Herc, E., Marinac, Rumora, S., i Braut, Filipović, M., (2018) Pravno uređenje odnosa članova u zatvorenom (closely held) društvima na primjeru hrvatskog društva s ograničenom odgovornošću. *Pravno... Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, vol 39, br. 1, 45-90*. Dostupno na <https://hrcak.srce.hr/file/293555>

većinskog člana. Kada bi se svi mogući problemi riješili na dostojanstveni način, koji će omogućiti i osigurati nastavak poslovanja društva, potrebno je unaprijed procijeniti sve moguće potencijalne rizike koji mogu nastati, te u društvenom ugovoru sastaviti transparentne odredbe koje će osigurati poslovanje društva ukoliko dođe do nekih takvih situacija. Tako je npr. moguće utvrditi koji će to glas članova društva imati onaj prevladavajući utjecaj u procesu donošenja pojedinih odluka ili pojedine odluke, odnosno u društveni ugovor bi se trebale ugraditi odgovarajuće klauzule za rješenje blokada u odlučivanju s točno predviđenim načinom i opisom kako postupati i kako se ponašati u takvim situacijama.¹⁶

3.5. ORGANI DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Društvo s ograničenom odgovornošću je pravna osoba, te ono kao pravna osoba djeluje preko svojih organa. Organi društva vode poslove i zastupaju društvo te stvaraju volju društva. Prema Zakonu o trgovačkim društvima, razlikujemo sljedeće organe društva s ograničenom odgovornošću, a to su obvezatni organi u koje ubrajamo upravu i skupštinu, te fakultativan organ – nadzorni odbor.

Slika 2. Podjela organa društva s ograničenom odgovornošću

Izvor: <https://repozitorij.efzg.unizg.hr/islandora/object/efzg%3A5678/datastream/PDF/view>

¹⁶Cesarec Nothig, S. (2020) *Uređenost članskih odnosa u društvu s ograničenom odgovornošću – ključ sigurnog poslovanja*. Dostupno na <https://www.psod.hr/objave/ure%C4%91enost-clanskih-odnosa-u-drustvu-s-ogranicenom-odgovornoscu>

3.5.1. Skupština društva

Skupština društva s ograničenom odgovornošću predstavlja obvezatni organ društva. Članovi društva u skupštini baziraju se na donošenju odluka na one za koje su ovlašteni sa zakonom i društvenim ugovorom, izuzet ukoliko se kompletno svi članovi u pojedinim slučajevima, u pisanome obliku, ne dogovore o odluci ili odlukama koje moraju donijeti, ili izjave o tome kako su suglasni s time da se o njoj glasuje pisanim putem (Horak, Dumančić, Preložnjak, Šafranko, 2011).

Skupština je ta koja odlučuje o pitanju, odnosno pitanjima koja su određena sa društvenim ugovorom, a osobito odlučuje o:

- financijskim izvješćima društva, izvješću uprave o stanju društva, ako ga je društvo dužno izraditi, upotrebi ostvarene dobiti i pokrivanju gubitka, davanju razrješnice članovima uprave te nadzornog odbora, ako društvo ima nadzorni odbor, to sve valja učiniti u prvih osam mjeseci poslovne godine za prethodnu godinu
- zahtjevima za uplatama uloga, o povratu dodatnih uplata novca članovima društva
- imenovanju i opozivu članova uprave
- o izboru i opozivu članova nadzornog odbora ukoliko ga društvo ima
- podjeli, spajanju i povlačenju poslovnih udjela
- davanju prokure ili ti trgovačke punomoći za sve pogone, a koju treba dati uprava
- mjerama za ispitivanje i nadzor nad vođenjem poslova
- izmjeni društvenog ugovora
- o postojanjima zahtjeva za naknadu šteta koje društvo može imati protiv članova uprave i nadzornog odbora i zamjenika članova uprave te o imenovanju zastupnika u sudskome postupku ako društvo ne mogu zastupati njegovi članovi uprave ni nadzornog odbora
- sklapanju ugovora s kojima društvo treba trajno steći stvari ili prava za neki svoj pogone za koje se plaća protuvrijednost, a ta protuvrijednost je viša od vrijednosti petine temeljnog kapitala društva kao i o izmjenama takvih ugovora na teret samog društva, a koji su uvjet za njihovu valjanost, osim kada govorimo o stjecanju u ovršnom postupku, s time da se odluka o tome mora donijeti s većinom od tri četvrtine danih glasova.¹⁷

¹⁷ Škembar, S. (2020) *Uprava društva s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na <https://repozitorij.efzg.unizg.hr/islandora/object/efzg%3A5678/datastream/PDF/view>

Nakon što skupština društva utvrdi sva godišnje financijska izvješća, te konsolidirana financijska izvješća, koja su obvezna, te prihvati godišnje izvješće o stanju društva koje je također obvezno i konsolidarno godišnje izvješće, uprava društva s ograničenom odgovornošću ih je onda dužna, skupa sa izvješćem revizora, kada je revidiranje financijskih izvještaja propisano sa zakonom ili je ono određeno društvenim ugovorom, bez odgađanja dostaviti u sudski registar radi upisa predaje i objave tog upisa (Horak i sur., 2011).

Uprava društva je zapravo ta koja saziva skupštinu, osim ako to zakonom ili društvenim ugovorom, to pravo nije dano nekom drugom organu. Skupština se održava u sjedištu društva, a ona se svakako mora sazvati:

- minimalno jedanput godišnje, te mora biti u skladu sa zakonskim odredbama i društvenim ugovorom
- onda kada to zahtijevaju interesi društva, bez odgađanja, a naposljetku ukoliko se uoči da je društvo izgubilo polovicu svojeg temeljnog kapitala
- onda kada to u pisanome obliku, uz navođenje svrhe, zatraže članovi društva koji su preuzeli temeljne uloge, što čini bar najmanje desetinu temeljnog uloga društva, a društvenim ugovorom se može odrediti da to pravo imaju članovi koji su zajedno preuzeli one manje uloge, onda se u tom slučaju skupština mora sazvati bez odgode (Mlikotin Tomić i Horak, 2009).

Kada je riječ o odlučivanju, skupština može valjano odlučivati samo onda ako su na njoj prisutni članovi društva ili ako su prisutni njihovi zastupnici, a koji predstavljaju najmanje desetinu uloženog kapitala društva, osim ako to društvenim ugovorom nije nekako drugačije uređeno. Ako skupština nije uredno sazvana, niti su članovi društva na propisan način stavili zahtjev za odlučivanje o određenome pitanju ili pitanjima, najkasnije tri dana prije njenog samog održavanja, odluke se mogu donositi samo onda ako su na njoj prisutni ili zastupljeni svi članovi društva. Taj se uvjet ne mora ispoštovati odnosno ispuniti za donošenje odluke glede sazivanja nove skupštine. Ako skupština nije pogodna za odlučivanje, a društvenim ugovorom nije drugačije uređeno, nova skupština mora se sazvati na tu okolnost, tako što će se njezin dnevni red ograničiti na dnevni red skupštine na kojoj nije bilo moguće odlučivanje. Tokom te skupštine mogu se donositi odluke bez obzira na to koliki je temeljni kapital na njoj zastupljen. Skupština je ta koja većinom donosi odluke, većinom danih glasova, a ako to sa zakonom ili društvenim ugovorom nije drugačije uređeno (Horak i sur., 2011).

Skupština je ta koja imenuje članove uprave, bez ikakvih ograničenja glede opoziva njihova imenovanja. Dakle, članovi društva čine skupštinu, a ukoliko društvo broji samo jednog člana, onda skupštinu društva čini samo ta jedna osoba (Mlikotin Tomić i Horak, 2009).

3.5.2. Uprava društva

Uprava je obvezatni organ društva s ograničenom odgovornošću, a društvo s ograničenom odgovornošću upravu mora imati prije samog upisa u sudski registar, odnosno još dok je društvo u fazi preddruštva.¹⁸

Društvo s ograničenom odgovornošću mora brojati minimalno jednog člana uprave, poslovođu, direktora, iz razloga što je uprava najbitniji organ društva. Uprava društva s ograničenom odgovornošću ima sljedeće ovlasti:

- voditi poslove društva,
- zastupati društvo
- voditi poslovne knjige društva
- izrađivati financijske izvještaje društva
- voditi knjige poslovnih udjela.

Dakle uprava vodi poslove društva, te zastupa društvo. Za člana uprave može biti imenovana samo poslovno sposobna fizička osoba (Mlikotin Tomić i Horak, 2009).

Član i/ili članovi uprave trebaju se imenovati i odabrati i prije nego što se uopće podnese zahtjev za upis u sudski registar. Članovi su ovlašteni obavljati sve radnje, poslove te i zastupanje društva koje je potrebno kako bi se društvo osnovalo, odnosno društvo s ograničenom odgovornošću ne može se osnovati ako prethodno nema odabrane članove uprave.¹⁹

Član i/ili članovi uprave ne mogu biti osobe koje su već članovi nadzornog odbora te osobe koje su kažnjene za sljedeća kaznena djela:

- zloupotrebe stečaja
- zloupotrebe u postupku stečaja

¹⁸ Škember, S. (2020) *Uprava društva s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na <https://repozitorij.efzg.unizg.hr/islandora/object/efzg%3A5678/datastream/PDF/view>

¹⁹ Škember, S. (2020) *Uprava društva s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na <https://repozitorij.efzg.unizg.hr/islandora/object/efzg%3A5678/datastream/PDF/view>

- pogodovanja vjerovnika ili
- povrede obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga iz Kaznenog zakona Republike Hrvatske ²⁰.

Kad je riječ o imenovanju uprave, uprava se može imenovati sa društvenim ugovorom, ukoliko se za člana uprave imenuje osoba, a ta je osoba ujedno i član društva, a ako osoba nije član društva – odlukom članova društva koja je donesena u pisanome obliku ili odlukom skupštine društva. Broj članova uprave zakonski nije ograničen, uprava može brojati jednog ili više direktora. Uprava može imati poslovnik rada u kojem se mogu urediti pitanja glede podjele poslova, o načinima izvještavanja skupštine i nadzornog odbora, ukoliko društvo nadzorni odbor ima, odlučivanja te samog načina zajedničkog rada, o rasporedu godišnjih odmora i dr.²¹

3.5.3. Nadzorni odbor društva

Nadzorni odbor (NO) društva s ograničenom odgovornošću predstavlja fakultativni organ društva koji broji tri člana, no u nekim situacijama može imati i više od tri člana. Sami broj članova nadzornog odbora trebao bi biti neparni broj, a društvenim ugovorom uređuje se da li će društvo uopće imati nadzorni odbor ²².

Društvenim ugovorom određuje se hoće li d.o.o. imati NO osim kada je Zakonom o trgovačkim društvima propisano da ga mora imati. Postoje određene situacije za koje Zakon o trgovačkim društvima propisuje kada društvo s ograničenom odgovornošću mora imati nadzorni odbor, a to su sljedeće situacije:

- kada je prosječan broj zaposlenih u godini veći od 200,
- za d.o.o. koje obavlja određenu djelatnost sukladno posebnom zakonu,
- ako je temeljni kapital d.o.o. veći od 80.000,00 eura i ima više od 50 članova,
- ako d.o.o. jedinstveno vodi dionička društva ili društva s ograničenom odgovornošću koja moraju imati nadzorni odbor,

²⁰ Škembar, S. (2020) *Uprava društva s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na <https://repozitorij.efzg.unizg.hr/islandora/object/efzg%3A5678/datastream/PDF/view>

²¹ Škembar, S. (2020) *Uprava društva s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na <https://repozitorij.efzg.unizg.hr/islandora/object/efzg%3A5678/datastream/PDF/view>

²² Škembar, S. (2020) *Uprava društva s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na <https://repozitorij.efzg.unizg.hr/islandora/object/efzg%3A5678/datastream/PDF/view>

- ako je d.o.o. komplementar u k.d.-u, a prosječni broj zaposlenih u d.o.o. i k.d.-u zajedno je veći od 200.

Ako društvo s ograničenom odgovornošću ima nadzorni odbor, tada se on sastoji se od najmanje 3 člana koje biraju članovi društva u okviru Skupštine. Broj članova nadzornog odbora uvijek mora biti neparan. Iz reda članova, nadzorni odbor bira predsjednika te barem jednog zamjenika predsjednika.

Član nadzornog odbora može biti potpuno poslovno sposobna fizička osoba, dok pravna osoba to ne može biti. Članovi društva svojim odlukama biraju članove nadzornog odbora, osim u slučajevima ako je posebnim zakonom propisano da neke od njih imenuju zaposlenici ²³.

Članovi prvog nadzornog odbora imenuju se pri samom osnivanju društva s ograničenom odgovornošću, za vrijeme do odluke skupštine društva ili njegovih članova izvan skupštine s kojom po proteku godine dana od upisa društva u sudski registar, odlučuju o tome treba li im se dati razrješnica. Da tada ih skupština, tj. članovi društva koji se nalaze izvan skupštine mogu opozvati sa odlukom koja je donesena običnom većinom glasova. Nije li u odluci o izboru, odnosno u izjavi o imenovanju što drugo rečeno, onda mandat člana nadzornog odbora, odnosno upravnog odbora, počinje s danom donošenja te odluke, odnosno davanja izjave bez obzira na upis u sudskom registru ²⁴.

Nadzorni odbor nadzire samo vođenje poslova društva, no ne može voditi poslove društva, ali društvenim ugovorom ili odlukom članova može se predvidjeti kako se neki određeni poslovi mogu obavljati samo uz njegovu suglasnost. Nadzorni odbor radi na sjednicama na kojima se vodi zapisnik, a zapisnik potpisuje predsjednik ili predsjednikov zamjenik, ovisno o tome tko je bio, odnosno tko je vodio sjednicu. Članovi odbora moraju postupati s dužnom pozornosti u svojoj djelatnosti, a na njihovu se odgovornost, ukoliko povrijede svoje obveze, odgovarajuće primjenjuju pravila o dužnoj pozornosti i odgovornosti članova nadzornog odbora društva (Mlikotin Tomić i Horak, 2009).

Ranije je rečeno kako se nadzorni odbor mora sastojati od minimalno tri člana, a društvenim ugovorom se može odrediti da nadzorni odbor može brojati i više članova, no taj broj mora biti neparan. Član nadzornog obora ne može biti:

²³ Orešković, P. (2017) *Društvo s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na <https://repozitorij.velegs-nikolatesla.hr/islandora/object/velegs%3A369/datastream/PDF/view>

²⁴ Orešković, P. (2017) *Društvo s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na <https://repozitorij.velegs-nikolatesla.hr/islandora/object/velegs%3A369/datastream/PDF/view>

- osoba koja je već zabilježena kao član u deset nadzornih tj. upravnih odbora, dioničkog društva ili društva s ograničenom odgovornošću
- osoba koja je član uprave ili koja je zamjenik člana uprave toga društva
- punomoćnik društva
- prokurist društva
- osoba koja je kažnjena za kaznena djela, za vrijeme od pet godina po pravomoćnosti presude kojom je osuđena, a pri čemu se u to vrijeme ne računa vrijeme koje je provedeno na izdržavanju kazne (Horak, Dumančić, Preložnjak, Šafranko, 2011).

3.6. VOĐENJE POSLOVA I ZASTUPANJE DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Vođenje poslova društva je svako djelovanje usmjereno na ostvarivanje svrhe zbog koje je društvo osnovano, a koje obuhvaća radnje koje se provode unutar društva (donošenje poslovnih odluka, organizacija rada, vođenje poslovnih knjiga i sl.) i radnje koje se poduzimaju prema trećima (koje se ostvaruju zastupanjem društva). Zastupanje društva je sastavni dio vođenja poslova toga društva, koje se obavlja poduzimanjem pravnih radnji u ime i za račun toga društva prema trećima, a može se očitovati obavljanjem radnji u ime i za račun toga društva u pravnom prometu: sklapanjem ugovora, zastupanjem pred sudovima te upravnim i drugim tijelima.

Kod društva s ograničenom odgovornošću, uprava je zapravo ta koja vodi poslove društva i zastupa društvo, iz razloga što je uprava obvezni organ društva, a kojeg društvo treba definirati još prije samog upisa u sudski registar.

3.6.1. Vođenje poslova društva

Samo vođenje poslova društva predstavlja svako djelovanje koje je zasnovano radi ostvarenje određene svrhe zbog koje je društvo osnovano. Vođenje poslova odnosi se na radnje kao što su donošenje poslovnih odluka, organizaciji rada, vođenje poslovnih knjiga itd.²⁵.

Buljan i Omazić (2017) tvrde kako se vođenje poslova trgovačkih društva može podijeliti na dva dijela, dakle na strateško i tekuće vođenje poslova. Strateško vođenje poslova odnosi se na

²⁵ Gregurić – Bajza, N., Strahinec, S. (n. d), *Zastupanje i vođenje poslova društva s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na <https://www.ceps.edu.ba/Files/DIT/Godina%205%20Broj%202/2.pdf?ver=1>

poslove u širem smislu, a obuhvaćaju postavljanje načela poslovne politike samoga društva te upravljanje društvom, dok tekuće vođenje poslova obuhvaća poslove u užem smislu kao što su npr. provođenje kratkoročnih planova i taktike samog djelovanja, vođenja i nadzora poduzetničkog društva, odlučivanja o cjelokupnoj organizaciji, o odnosima s trećima itd.

Za društvo s ograničenom odgovornošću možemo reći kako članovi vode poslove u širem smislu, tj. strateške poslove, dok tekuće vođenje poslova obavlja uprava društva. Ovdje je riječ o sklapanju pravnih poslova i poduzimanju takvih ustrojbenih mjera koje se ubrajaju za uobičajeno upravljanje društvom. Kako bi društvo s ograničenom odgovornošću moglo preuzimati prava i obveze te s njima sudjelovati i pojavljivati se u pravnome prometu, ono mora imati tijelo koje će ga zastupati, a to je uprava. Dakle, uprava je ta koja vodi poslove društva koja su u skladu sa društvenim ugovorom, odlukama članova društva, obveznim uputama skupštine i nadzornog odbora, ako društvo ima nadzorni odbor²⁶.

Društvo s ograničenom odgovornošću nositelj je poduzeća. Vođenje njegovih poslova ponajprije proizlazi iz vođenja poduzeća kojeg ono ima. Uprava je ta koja provodi one radnje koje su neophodne kako bi se cilj društva postigao, a zakon neke i navodi, kao što su npr. uprava ne smije članovima društva vratiti ono što su uložili u društvo kao temeljni ulog, niti na temelju tog temeljnog uloga obračunati i isplatiti kamate, ne smije steći, a niti uzeti u zalog vlastiti poslovni udio društva, osim ako to nije propisano Zakonom da može, mora sazvati skupštinu društva. Kod nekih pitanja možemo zaključiti kako je vođenje poslova društva podijeljeno između uprave i skupštine. Propisano je da je skupština zapravo ta koja odlučuje o financijskim izvještajima, upotrebi dobiti i pokrivanju gubitka društva, o izboru i opozivu članova nadzornog odbora, povrat dodatnih uplata novca članovima te o sklapanju ugovora s kojim društvo treba uspjeti steći prava ili stvari za koje plaća protuvrijednost koja je viša od petine uloženog kapitala. Prema Zakonu o trgovačkim društvima, odgovornost uprave je da uredno vodi poslovne knjige, izradu financijskih izvještaja. Financijska izvješća skupa sa izvještajem o stanju društva mora dostaviti nadzornome odboru (Buljan i Omazić, 2017).

Iako se to zakonom ne propisuje, može se doći do zaključka da je vođenje poslova društva širi pojam od zastupanja društva jer u njega spadaju sve one radnje koje su poduzete unutar društva, a potrebite su za redovno funkcioniranje posla kao npr. priprema, odvijanje i nadziranje tekućih

²⁶ Gregurić – Bajza, N., Strahinjec, S. (n. d), *Zastupanje i vođenje poslova društva s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na <https://www.ceps.edu.ba/Files/DIT/Godina%205%20Broj%202/2.pdf?ver=1>

poslova, kratkoročnih planova poslovanja itd. ali i radnje poduzete prema trećima koje se obavljaju zastupajući društvo prema trećima.

3.6.2. Zastupanje društva

Zastupanje društva u biti predstavlja proces vođenja poslova društva gdje se poduzimaju pravne radnje prema trećima. To se može iskazivati prilikom obavljanja radnji u pravnome prometu, kao što su npr. sklapanje ugovora, poduzimanjem radnji u ime društva i za račun društva u poslovnim odnosima prema trećima, no i za zastupanje u samome postupku pred sudom tj. drugim tijelima. Ovlast za zastupanje društva može samo proizaći iz različitih izvora kao npr. zakona, akta ovlaštenog tijela i punomoć. Zastupanje društva temeljem akta moguće je ako je to zakonom predviđeno da ovlašteno tijelo, a često je to sud, donese takav akt kojim on nekoga ovlašćuje za zastupanje. Zastupanje prema zakonu, kao što iz samog konteksta riječi možemo zaključiti, je zastupanje temeljem zakona. Ako zakonom nije drugačije utvrđeno, društvo s ograničenom odgovornošću zastupa uprava, odnosno članovi uprave su ti koji skupno zastupaju društvo. Ako uprava društva s ograničenom odgovornošću broji više članova, onda se društvenim ugovorom određuje kako će društvo zastupati samo jedan član uprave samostalno, a više njih skupno ili jeda član ali zajedno sa prokuristom. Kada govorimo o zastupanju koje se temelji na punomoći koju je ovlaštenik za zastupanje društva, dakle punomoćnik, u pisanome obliku dobio od ovlaštenoga davatelja te punomoći. Trgovačko društvo kao pravna osoba može svoju volju izraziti samo putem svojeg zastupnika, dok punomoć drugoj osobi može dati samo zakonski zastupnik trgovačkog društva²⁷.

Zakonom određena ovlast uprava koja se sastoji od više članova, može se drugačije urediti samo sa društvenim ugovorom, sa statutom ne jer ga društvo s ograničenom odgovornošću nema. (Buljan i Omazić, 2017)

²⁷ Gregurić – Bajza, N., Strahinec, S. (n. d.), *Zastupanje i vođenje poslova društva s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na <https://www.ceps.edu.ba/Files/DIT/Godina%205%20Broj%202/2.pdf?ver=1>

3.7. ODGOVORNOST ZA OBVEZE DRUŠTVA

Odgovornost bilo kojeg trgovačkog društva za obveze podrazumijeva njegovu odgovornost za ispunjenje ugovornih obveza, ispunjenje izvanugovornih obveza, naknadu štete, itd. Za svoje obveze trgovačko društvo odgovara cijelom svojom imovinom.

Kod društva kapitala, kakvo je i društvo s ograničenom odgovornošću, za obveze društva osobno i neograničeno odgovara to društvo, dok članovi društva odgovaraju osobno, neograničeno i solidarno samo ako je to propisano Zakonom o trgovačkim društvima i kada ti članovi zlorabe načelnu neodgovornost. Zlouporabom neodgovornosti člana društva se prema Zakonu o trgovačkim društvima smatra osobito:

- ako član društva koristi društvo za to da bi postigao cilj koji mu je inače zabranjen – *iskorištavanje položaja/utjecaj na članove tijela*
- ako član društva koristi društvo da bi oštetio vjerovnika – *društvo kćer na koju se prenosi manje ili više od obećanog*
- ako protivno zakonu član društva upravlja imovinom društva kao da je to njegova imovina – *miješanje imovine, isto sjedište, ista osoba ovlaštena za zastupanje*
- ako u svoju korist ili u korist neke druge osobe član društva umanju imovinu društva, iako je znao ili morao znati da ono neće moći podmiriti svoje obveze.

Članovi tijela društva (odgovorne osobe) koji vode i nadziru poslovanje društva, odgovaraju za štetu koja je nastala zbog neispunjavanja obveza društva. Uprava d.o.o. vodi poslove društva na vlastitu odgovornost ali je u vođenju poslova ograničeno samostalna jer vodi poslove sukladno društvenom ugovoru, odlukama članova društva i obveznim uputama skupštine i nadzornog odbora. Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova. Pri donošenju odluka članovi tijela trebaju djelovati za dobrobit društva i pri tome primijeniti pozornost urednog i savjesnog gospodarstvenika. Ne ponašaju li se tako, članovi tijela odgovaraju za time počinjenu štetu, a na njima je teret dokazivanja njihove neodgovornosti.

3.8. PRESTANAK DRUŠTVA

Načini i razlozi prestanka društva s ograničenom odgovornošću utvrđeni su Zakonom o trgovačkim društvima, a mogu dodatno biti utvrđeni i osnivačkim aktom društva. Prema Zakonu o trgovačkim društvima, društvo može prestati:

- istekom vremena određenog u društvenom ugovoru,
- odlukom članova (ako društvenim ugovorom nije drukčije određeno, odluka se donosi u obliku javnobilježničke isprave s većinom od najmanje tri četvrtine danih glasova),
- pripajanjem društva drugom društvu, spajanjem s drugim društvom i podjelom društva razdvajanjem,
- pravomoćnom odlukom registarskog suda kojom se određuje brisanje društva po službenoj dužnosti (ako postane nemoguće da se ostvaruje svrha društva ili ako postoje drugi važni razlozi za njegov prestanak),
- otvaranjem stečajnog postupka,
- brisanjem iz sudskog registra koje obavlja registarski sud na prijedlog nadležnog organa porezne uprave ili po službenoj dužnosti (npr. ako društvo nema imovine, uzastopno tri godine ne objavljuje godišnja financijska izvješća i sl.)
- u slučaju ništetnosti društva,
- ukidanjem društva i
- pravomoćnom presudom suda.

Po ispunjenju uvjeta za prestanak društva s ograničenom odgovornošću, nadležni trgovački sud donijet će rješenje o brisanju tog društva iz sudskog registra.

4. ZAKLJUČAK

Društvo s ograničenom odgovornošću je najzastupljeniji organizacijski oblik trgovačkog društva u Republici Hrvatskoj. Danas se sve više osoba, odnosno sve više mladih poduzetnika odlučuju pokrenuti neki svoj poduzetnički pothvat, te se većinom odlučuju na osnivanje društva s ograničenom odgovornošću.

Kako bi njihovo društvo s ograničenom odgovornošću opstalo i bilo konkurentno na tržištu, nužno je usklađeno djelovanje organa društva i njihov uzajamni zakoniti, iskreni i uzajamno nadopunjujući rad. Pri tome je najvažniji i najbitniji organ društva s ograničenom odgovornošću uprava, koja vodi poslove društva i zastupa društvo. Osoba ili osobe koje postaju članom uprave, obavezuju se da će na sebe preuzeti kako kaznene, tako i prekršajne odgovornosti. Također, na sebe će preuzeti i imovinske i osobne odgovornosti od nekih potencijalnih kaznenih i prekršajnih prijava. Stoga je logično zaključiti kako je baš uprava organ društva s ograničenom odgovornošću, koji služi kao temelj za uspješnost poslovanja samog društva, ali moguće i za neke neuspjehe društva.

Za osnivanje društva s ograničenom odgovornošću dobro se je odlučiti kada se planira poslovati u većem obujmu, zbog određenih poreznih benefita. Prednost u donošenju odluke o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću može biti i u tome što za obveze društva odgovara društvo cijelom svojom imovinom, dok njegovi članovi načelno ne odgovaraju za obveze društva, ali i mogućnost vođenja dvojnog knjigovodstvo koje omogućuje dobar uvid u poslovanje što onda daje za pretpostaviti da će i poslovne odluke biti kvalitetnije. Prednost je i u mogućnosti registracije različitih djelatnosti u okviru poslovanja kroz društvo s ograničenom odgovornošću. Međutim, ovaj oblik poslovanja ima i svoje lošije strane koje su osobito: veći startni troškovi jer postoji obveza uplate minimalnog temeljnog kapitala. Nadalje, tu su i ne mali troškovi osnivanja društva, te obveza vođenja dvojnog knjigovodstva koje poskupljuje cijelu stvar. Također valja istaći i obvezu utvrđivanja dobiti prema načelu nastanka poslovnog događaja, pri čemu se prihod obračunava temeljem nastalih potraživanja, što u slučaju problema s njihovom naplatom može ugroziti likvidnost poslovanja. I na kraju ali ne manje važni su i troškovi prestanka poslovanja i brisanja društva s ograničenom odgovornošću iz sudskog registra.

5. IZJAVA

Izjava o autorstvu završnog rada i akademskoj čestitosti

Ime i prezime studenta:

Matični broj studenta:

Naslov rada:

Pod punom odgovornošću potvrđujem da je ovo moj autorski rad čiji niti jedan dio nije nastao kopiranjem ili plagiranjem tuđeg sadržaja. Prilikom izrade rada koristila sam tuđe materijale navedene u popisu literature, ali nisam kopirala niti jedan njihov dio, osim citata za koje sam navela autora i izvor te ih jasno označila znakovima navodnika. U slučaju da se u bilo kojem trenutku dokaže suprotno, spremna sam snositi sve posljedice uključivo i poništenje javne isprave stečene dijelom i na temelju ovoga rada.

Potvrđujem da je električna verzija rada identična onoj tiskanoj te da je to verzija rada koju je odobrio mentor.

Datum

Potpis studenta

6. POPIS LITERATURE

6.1. KNJIGE

1. Arambašić, S., Čalić, A., Rupčić, L. (2014) *Poduzetništvo – I*. Zagreb: MATE marketing tehnologija
2. Buljan, V. i Omazić, I. (2017) *Zastupanje i vođenje poslova trgovačkih društva: priručnik za polaznike/ice*. Zagreb: Copyright 2017. Pravosudna akademija
3. Gorenc, V., (2011), *Pravo trgovačkih društava*. Zaporešić: Visoka škola za poslovanje i upravljanje s pravom javnosti Baltazar Adam Krčelić
4. Horak, H., Dumančić, K., Preložnjak, B., Šafranko, Z. (2011) *Uvod u trgovačko pravo*. Zagreb: HDK i partneri j.t.d.
5. Mlikotin Tomić, D. i Horak, H. (2009) *Trgovačko pravo – društva*. Zagreb: Školska knjiga

6.2. ČLANCI

1. Čulinović, Herc, E., Marinac, Rumora, S., Braut, Filipović, M. (2018) *Pravno udruženje odnosa članova u zatvorenim (closely held) društvima na primjeru hrvatskog društva s ograničenom odgovornošću*. Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, vol. 39, br. 1, 45-90
2. Gregurić-Bajza, N., (2019), *Temeljni oblici trgovačkih društava u hrvatskom pravnom sustavu*. Društvena i tehnička istraživanja – časopis za društvene i tehničke studije, godina V, broj 2, str. 5-20. Kiseljak: Visoka škola CEPS – Centar za poslovne studije. ISSN 2303-8462 (CROSBİ br. 1042436)

6.3. INTERNETSKI IZVORI

1. Cesarec Nothing, S. (2020) *Uređenost članskih odnosa u društvu s ograničenom odgovornošću – ključ sigurnog poslovanja*. Dostupno na <https://www.psod.hr/objave/ure%C4%91enost-clanskih-odnosa-u-drustvu-s-ogranicenom-odgovornoscju>. Pristupljeno 10.07.2023.
2. Društvo s ograničenom odgovornošću. Dostupno na: <http://www.poslovni.hr/leksikon/drustvo-s-ogranicenom-odgovornoscju-618> Pristupljeno: 22.07.2023.
3. Gradska razvojna agencija Slatine (n. d.). Dostupno na <https://www.gras.com.hr/o-nama/>. Pristupljeno 08.07.2023.

4. Gregurić – Bajza, N., Strahinec, S. (n. d.) *Zastupanje i vođenje poslova društva s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na <https://www.ceps.edu.ba/Files/DIT/Godina%205%20Broj%202/2.pdf?ver=1>. Pristupljeno 11.07.2023.
5. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, (2021). Dostupno na <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=62220>. Pristupljeno 09.07.2023.
6. Jurisi, M. (2020) *Poslovanje*. Dostupno na <https://znatko.com/11098/koji-su-oblici-trgovackih-drustava>. Pristupljeno 09.07.2023.
7. Klarić, D. (2016) *Pravni ustroj i osvrt na poslovanje društva s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na <https://repozitorij.efst.unist.hr/islandora/object/efst:708/preview>. Pristupljeno: 07.07.2023.
8. Moj bankar, Društvo s ograničenom odgovornošću. Dostupno na: <https://www.moj-bankar.hr/Kazalo/D/Dru%C5%A1tvo-s-ogranicenom-odgovorno%C5%A1cu-d-o-o> Pristupljeno: 23.07.2023.
9. Mušterić, M. (2017) *Povijesni razvoj trgovačkih društva u Republici Hrvatskoj*. Dostupno na <https://repozitorij.efst.unist.hr/islandora/object/efst%3A1174/datastream/PDF/view>. Pristupljeno 08.07.2023.
10. Odvjetnički ured Tomislav Strinšćak. *Zakon o trgovačkim društvima*. Dostupno na: <https://www.odvjetnik-strniscak.hr/odvjetnik/zakon-o-trgovackim-drustvima/> Pristupljeno: 23.07.2023.
11. Orešković, P. (2017) *Društvo s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na <https://repozitorij.velegs-nikolatesla.hr/islandora/object/velegs%3A369/datastream/PDF/view> Pristupljeno: 11.07.2023.
12. Rimac, V. (2019) *Državni arhiv u Splitu*. Dostupno na <https://www.das.hr/wp-content/uploads/2020/09/HR-DAST-44-Okru%C5%BEni-kao-trgova%C4%8Dki-sud-u-Splitu.pdf>. Pristupljeno 07.07.2023.
13. Seminaro, (2014) *Društvo s ograničenom odgovornošću i razlika između jednostavnog društva sa ograničenom odgovornošću*. Dostupno na http://seminarko.weebly.com/uploads/3/0/6/5/30656523/seminar_poslovno_pravo_doo_vs_jdoo.pdf. Pristupljeno 10.07.2023.
14. Strnišćak, T. (2020) *Osnivanje jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na <https://www.odvjetnik-strniscak.hr/strucni-clanci/osnivanje-jednostavnog-drustva-s-ogranicenom-odgovornosc/>. Pristupljeno 09.07.2023.
15. Škembar, S. (2020) *Uprava društva s ograničenom odgovornošću*. Dostupno na <https://repozitorij.efzg.unizg.hr/islandora/object/efzg%3A5678/datastream/PDF/view>. Pristupljeno 11.07.2023.

16. Tomljanović, E. (2011) *Zakon o trgovačkim društvima*. Zakon, NN 152/2011 – 3144. Dostupno na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_12_152_3144.html. Pristupljeno: 07.07.2023.
17. Zakon o trgovačkim društvima (2023). Dostupno na <https://www.zakon.hr/z/546/Zakon-o-trgova%C4%8Dkim-dru%C5%A1tvima>. Pristupljeno 08.07.2023.

7. POPIS SLIKA I TABLICA

7.1. POPIS SLIKA

Slika 1. Vrste trgovačkih društva.....	8
Slika 2. Podjela organa društva s ograničenom odgovornošću	20

7.2. POPIS TABLICA

Tablica 1. Značajke društava osoba.....	10
Tablica 2. Značajke i razlike društava osoba i društava kapitala.....	14
Tablica 3. Prednosti i nedostaci osnivanja društva s ograničenom odgovornošću	18

ŽIVOTOPIS

Loana Zeman

Datum rođenja: 21/08/2000 | Državljanstvo: hrvatsko | Telefonski broj: (+385) 998856395 (Mobilni telefon) |

E-adresa: lzeman218@gmail.com | Adresa: Ravna ulica 77, 33514, Čačinci, Hrvatska (Kućna)

● OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

01/09/2015 – 23/05/2019 Slatina, Hrvatska

SREDNJA STRUČNA SPREMA (SSS) EKONOMIST Srednja škola Marka Marulića

Internetske stranice <http://www.ss-mmarulica-slatina.skole.hr/>

● JEZIČNE VJEŠTINE

Materinski jezik/jezici: **HRVATSKI**

Drugi jezici:

	RAZUMIJEVANJE		GOVOR		PISANJE
	Slušanje	Čitanje	Govorna produkcija	Govorna interakcija	
ENGLESKI	A2	A2	A1	A1	A2

Razine: A1 i A2: temeljni korisnik; B1 i B2: samostalni korisnik; C1 i C2: iskusni korisnik

● DIGITALNE VJEŠTINE

Windows | Timski rad | Rad na raunalu | Društvene mreže | Komunikacijski programi (Skype Zoom TeamViewer) | Internet | Informacije i komunikacija (pretraživanje interneta) | MS office (Word, Excel, PowerPoint) | prilagodljivost